

Studiegids 2021 – 2022
Bacheloropleiding Film en Televisie
Cinematography – Jaar 4

Nederlandse Filmacademie
Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding Cinematography.....	3
2. Beroep en werkveld van Cinematography.....	4
3. Team van Cinematography.....	6
4. Globaal programma Cinematography.....	7
Hoofdpijnen van het programma in jaar 1 t/m 4.....	7
Programmaoverzicht jaar 4.....	8
5. Detailbeschrijvingen programma jaar 4.....	9
Stageverslag.....	9
Vorbereiding beroepspraktijk	10
Eindexamenfilms	11
Artistiek onderzoek	12
Commercials II.....	13

1. INLEIDING CINEMATOGRAPHY

De afstudeerrichting Cinematography ambieert cinematographers op te leiden die in staat zijn om de visuele kant van een productie - dat wil zeggen een constructie in beeld - daadwerkelijk vorm te geven met alle ten dienst staande middelen, zodat er een samenhangend geheel ontstaat dat communiceert met het publiek.

In de eerste plaats kiest de afstudeerrichting ervoor specialisten op te leiden die aan de opname kant van een productie een breed arsenaal aan mogelijkheden ter beschikking hebben, zowel in fictie/commercial als in documentaire vertellingen. Daarnaast zijn deze specialisten in staat om met licht en cadrage, kleur en beweging vrijwel alles vorm te geven dat binnen de gegeven kaders van tijd en budget past. Daarbij sluit de studierichting zoveel als mogelijk aan bij de wensen van, en de gewoontes in het werkveld. Bovendien verwachten wij dat onze studenten de visuele stijl van een productie ook kunnen bewaken en waar nodig verbeteren tot en met postproductie.

De afstudeerrichting Cinematography wil zich vooral onderscheiden in het opleiden van mensen die, zo nodig, de collectieve prestatie boven de individuele prestatie kunnen en durven stellen. De prioriteit ligt dus altijd bij de inhoud van productie die wordt gedragen door de vorm. De inhoudelijke kant van een productie ligt besloten in het scenario en de regievisie. Die elementen zijn samen leidend voor de cinematografie.

Zowel voor, tijdens, als na de opnameperiode van een productie, is de rol van de cinematographystudent erop gericht een visuele invulling van de inhoud te bewerkstelligen.

2. BEROEP EN WERKVELD VAN CINEMATOGRAPHY

Een cinematografer organiseert de waarneming van de toeschouwer door middel van licht en kleur, vorm en beweging.

In het geval van een fictieproductie of commercial integreert hij de gegevens en de mogelijkheden van sound design, montage, production design en visual effects in de visuele aanpak. Cinematographers werken vooral als zelfstandig ondernemer in het beroepsveld. Nog steeds is het opnemen van beeld de kerntaak van dit beroep. Dat betekent dat de cinematografer in de voorbereiding van de opnamen uitgebreide besprekingen voert met de regisseur, de production designer en de vfx-supervisor, met de producent en de postproductie-coördinator en vaak ook met de editor en de sound designer. Vervolgens maken de regisseur en de cinematografer een decoupage-opzet en leggen daarmee de basis voor de shotlist. Daarnaast bedenkt de cinematografer in overleg met de gaffer (hoofd-belichter) de stijl en de aanpak voor het licht, zowel op productieniveau als op scèneniveau. De logistiek van de productie wordt doorgenomen met de 1st assistant-director, de uitvoerend producent en het licht-departement onder aanvoering van de gaffer.

Tijdens de draaiperiode is de cinematografer één van de vaste punten op een set. Naast de regisseur en de 1st assistant-director is de cinematografer verantwoordelijk voor de voortgang op de set. Alles wat van tevoren is besproken, moet tijdens de opnameperiode worden gerealiseerd en daarbij is de cinematografer van cruciaal belang. Tenslotte is er een aanzienlijk digitaal postproductietraject dat zich over een flinke periode kan uitstrekken. Na de beeldmontage is de cinematografer weer present om het beeld de glans en glorie te verschaffen, in samenwerking met een geoefend colorist. Sinds de mogelijkheden tot beeldbeïnvloeding in het digitale domein sinds het begin van deze eeuw exponentieel zijn toegenomen, geldt dat ook voor de tijd die aan de beeldbewerking moet worden besteed door de cinematografer. Dat stelt weer andere en nieuwe eisen aan de beroepsbeoefenaar, die zich ook meer moet bezighouden met de digitale afwerking. Waarschijnlijk leidt dit in de toekomst tot een nieuw specialisme, dat is afgeleid van de cinematography en daar nauwe banden mee onderhoudt. Wij zullen ons daar zowel technisch als inhoudelijk meer mee bezig moeten gaan houden.

Onze alumni zijn doorgaans op hoog niveau aan de slag met de verwezenlijking van allerhande fictieprojecten in een groot aantal genres. Diverse cinematographystudenten uit voorgaande jaren hebben een uitstekend bestaan opgebouwd als gaffer bij interessante producties.

Verder is er een aan fictie verwante tak van sport waar serieus geld wordt verdiend en waar menig cinematografer een goed belegde boterham verdient. Commercials zijn het reddingsvlot van de Nederlandse filmindustrie. Zoals gezegd, veel cinematographers van naam draaien schitterend vormgegeven commercials voor de meest uiteenlopende producten. Veel Nederlandse cinematographers zijn graag geziene verschijningen op buitenlandse commercialsets.

De documentaire routine is onder invloed van de beschikbare en betaalbare apparatuur ook sterk aan het veranderen. Omdat de budgetten voor documentaires toch al niet erg hoog waren, is er een trend ontstaan om documentaires door een eenpersoonscrew te laten maken. Daaraan willen we niet meedoen, omdat de kwaliteit te zeer onder druk komt te staan. Juist de samenwerking en de inherente tegenspraak die een meerpersoonscrew oproept, kan alleen maar ten goede komen aan de productie. De cinematografer is, een enkele uitzondering daargelaten, niet in staat om zowel geluid als camera te bedienen. Daar hebben zowel de cameravoering als het geluidsconcept onder te lijden. Verder is het juist in een documentaire situatie buitengewoon gunstig als de regisseur niet gehinderd wordt door

technische besognes en het overzicht kan bewaren over de inhoud. Een documentaire crew bestaat bij voorkeur uit minimaal drie personen. De studierichting cinematography richt zich dus op de cinematografisch vormgegeven documentaire, waarbij de synthese tussen geluid en beeld een beleving doet ontstaan bij de toeschouwer die uitstijgt boven het alledaagse. Ook bij documentaires is een goede voorbereiding noodzakelijk. Die voorbereiding is vaak minder langdurig dan bij fictie, maar zeker niet minder intensief, omdat de cinematografer zich de visie van de regisseur op het onderwerp eigen moet maken. Daardoor kan de cinematografer adequaat reageren wanneer er een onverwachte keuze opdoemt tijdens het opnemen. Bovendien moet de cinematografer tijdens de opnameperiode geregeld met de andere crewleden evalueren of het gedraaide materiaal voldoet aan de gestelde norm. Tenslotte moet ook hier in het nabewerkingstraject de nodige tijd worden besteed aan de kleurafwerking en het digitaal gladstrijken van oneffenheden.

3. TEAM VAN CINEMATOGRAPHY

Het onderwijs wordt verzorgd door een vast team aangevuld met een fors aantal gastdocenten. Het vaste team zorgt ervoor dat het programma en de uitvoering ervan kwalitatief goed zijn. Dit team vormt de kern van de afstudeerrichting en bestaat uit:

- Mick van Rossum - studieleider cinematography
- Paul Wilens – docent licht
- Marc Matze – docent cinematography
- Mies Rogmans - docent fotografie / cinematography voor documentaire
- Dirk Achten – coördinatie en ondersteuning (vanuit onderwijsbureau)

De *studieleider* is verantwoordelijk voor:

- de inhoud van het onderwijsprogramma als geheel
- de opbouw en de samenhang van dat onderwijsprogramma
- het aansturen van de uitvoering van het onderwijs
- het bewaken en verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs
- selecteren en begeleiden van geschikte gastdocenten
- bijhouden en bewaken van de studievoortgang van studenten
- overleggen met het werkveld over de eindkwalificaties en het onderwijsprogramma

De *vaste docenten* verzorgen zelf diverse onderdelen van het programma zoals het geven van lessen en het begeleiden en coachen van enkele oefeningen.

Gastdocenten verzorgen bepaalde onderdelen van het programma. Enkele regelmatig terugkerende namen zijn:

- Niels Boon,
- Peter Delpout,
- Stef Tijdink,
- Daan Dillo,
- René Höcker,
- Michiel Rummens,
- Chris Hacken,
- Onno Petersen,
- Wim van der Aar,
- Miga Bär

Medewerkers van het onderwijsbureau ondersteunen de studieleider en (gast)docenten bij de organisatie en de uitvoering van het onderwijs. Zij zorgen ervoor dat alles zo goed mogelijk verloopt.

4. GLOBAAL PROGRAMMA CINEMATOGRAPHY

Hoofdpijnen van het programma in jaar 1 t/m 4

Propedeuse: basisjaar

- de propedeuse bestaat grotendeels uit een gemeenschappelijk programma
- het biedt een (gezamenlijke) introductie op filmmaken en de verschillende disciplines
- er zijn diverse basis-theoretische vakken opgenomen (voornamelijk op de maandagen)
- in het programma spelen kleine praktijkoefeningen een belangrijke rol
- drie grote filmfestivals worden bezocht, met opdrachten
- er is een specialisatieprogramma van de eigen afstudeerrichting
- aan het eind van de propedeuse wordt vastgesteld of je geschikt bent om door te gaan naar de hoofdfase van de afstudeerrichting

Tweede jaar: ambacht en samenwerken

- vanaf nu werken studenten vooral vanuit de eigen afstudeerrichting
- een aantal gemeenschappelijke praktijkoefeningen, waarin je leert samenwerken, staan centraal
- vakinhoudelijke voorbereiding op deze oefeningen met veel aandacht voor de ambachtelijke kant
- nog een deel gemeenschappelijke basistheorie
- vakspecifieke praktijk / theorie
- aandacht voor reflectie op inhoud, samenwerking en het leerproces

Derde jaar: verdiepen en onderzoeken

- focus op verdiepen en onderzoeken van filmische mogelijkheden maar ook van de eigen ambachtelijke en artistieke mogelijkheden en ambities
- een kleinere en een grote gemeenschappelijke praktijkoefening
- nog een deel gemeenschappelijke basistheorie
- vakspecifieke praktijk / theorie
- stage
- start voorbereiding eindexamenfilm

Vierde jaar: profileren en bewijzen

- voornamelijk in het teken van de eindexamenfilm(s)
- commercial
- onderzoek
- voorbereiding beroepspraktijk
- ruimte voor individuele invulling

Programmaoverzicht jaar 4

- Stageverslag 1 EC
terugblik op en verantwoording van je stage in het 3e jaar (zomer)
- Voorbereiding beroepspraktijk 1 EC
voorbereiden op de zakelijke kant van de toekomstige beroepspraktijk
- Eindexamenfilms 18 EC
 - Preproductie 26 EC
 - Draaiperiode 1 EC
 - Viewing rushes 2 EC
 - Postproductie 2 EC
 - Evaluatie 2 EC
 - AC/gaffer (fictie) 4 EC
- Artistiek onderzoek 4 EC
experiment en/of verdieping door artistiek onderzoek
- Commercials II 3 EC
realiseer een pakkend verhaal binnen 45 seconden

5. DETAILBESCHRIJVINGEN PROGRAMMA JAAR 4

Stageverslag

Algemene typering en inhoud

Stage is een belangrijk onderdeel van de opleiding waarin je niet binnen de academie maar in de beroepspraktijk oefent en leert. De stage is voor veel studenten bovendien belangrijk omdat die toegang kan verschaffen tot betaald werk na de opleiding.

Je kan met de keuze voor een bepaalde stageplaats zelf veel richting geven aan het leerproces. Daardoor krijg je extra mogelijkheden om meer over het vak en over jezelf te leren en te ondervinden wat je in de praktijk waard zult zijn.

De stageplaats en de inhoud van de stage moeten wel aan bepaalde voorwaarden voldoen. Daarom maak je vooraf een stageplan dat door je studieleider goedgekeurd moet worden. Na de stage schrijf je een stageverslag. Je doet er goed aan gedurende de stage een logboek bij te houden.

Algemene stagedoelen

Je:

- laat zien dat je in de relevante beroepspraktijk adequaat kunt functioneren;
- hebt inzicht in verschillen tussen de Filmacademie en de beroepspraktijk;
- kunt reflecteren op je eigen 'professioneel' handelen;
- kunt (samen)werken in een bedrijfscultuur en daarmee het professionele netwerk verder uitbreiden;
- kunt je eventueel verdiepen in een bepaald aspect van het vakgebied.

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen
4. Samenwerkend vermogen
5. Vermogen tot groei en vernieuwing
6. Organiserend en ondernemend vermogen
7. Communicatief vermogen

Onderwijsvorm

Praktijkleren

Docent

Mick van Rossum

Toets

Stageverslag

Beoordeling

Een voldoende voor het stageverslag (O/V-beoordeling)

Studiebelasting

1 EC (28 uur)

Meer informatie over de stage vind je op het intranet van de Filmacademie (MyAHK):

Vorbereiding beroepspraktijk

Voor wie

4e jaars studenten Cinematography, VFX&IM, Montage, Production Design en Sound Design.

Algemene typering en inhoud

Studenten van het vierde jaar verlaten naar verwachting de Nederlandse Filmacademie met een diploma op zak en gaan deel uitmaken van de Nederlandse (of soms buitenlandse) filmpraktijk. Dat betekent dat ze ook te maken krijgen met de zakelijke kant van de beroepsuitoefening. Studenten kunnen zich daar gedurende het laatste jaar nog eens specifiek op voorbereiden. De vragen en zorgen die ze hebben over die zakelijke kant kunnen per student erg verschillen. Daarom kunnen ze in de eerste plaats het beste zélf actief op zoek gaan naar informatie die voor hen relevant is. Een belangrijke startbron is daarbij de website BeroepKunstenaar. Daarnaast organiseert zowel de opleiding als de AHK een aantal informatiebijeenkomsten of workshops over veelvoorkomende vragen of onderwerpen over de zakelijke kant van de beroepsuitoefening. Enkele voorbeelden zijn: ZZP-er zijn, aansprakelijkheid, verzekering, boekhouden, belastingen, acquisitie / netwerken, e.d.

Leerdoelen

Na afloop van dit onderdeel heb je:

- een beeld van de eigen beroepspraktijk in de nabije toekomst
- een idee van welke ondernemings-/rechtsvorm voor hem/haar het meest geschikt is, wat de consequenties daarvan zijn en welke acties hij/zij moet ondernemen om een en ander te realiseren
- een beeld van de risico's die verbonden zijn aan de gemaakte keuzes en hoe deze te voorkomen of erop te anticiperen
- een beeld van de eigen waarde op de arbeidsmarkt en hoe daarover te onderhandelen
- een plan voor hoe je jezelf extern gaat presenteren als professional (showreel, website, social media, e.d.) en aan wie (netwerk)

Competenties

2. Onderzoekend vermogen

6. Organiserend en ondernemend vermogen

Onderwijsvorm

- Lezingen/ workshops
- Zelfstandig werken aan een opdracht

Docent / begeleiders

Annet Saatrübe en Aafje Terwey

Toets

Verslag

Beoordeling

Je krijgt de studiepunten toegekend als:

- minimaal 6 lezingen/workshops zijn bezocht
- het verslag aan de opdracht voldoet.

Studiebelasting
1 EC (28 uur)

De planning van deze bijeenkomsten vind je op het intranet van de Filmacademie (MyAHK):

[MyAHK](#) → [Academies](#) → [Nederlandse Filmacademie](#) → [Evenementen](#) → [Voorbereiding Beroepspraktijk](#)

Eindexamenfilms

Algemene typering en inhoud

Als afsluiting van de opleiding maken studenten van de verschillende afstudeerrichtingen een of meer eindexamenfilms. Elke eindexamenfilm is een gezamenlijk product (eindwerk), maar je wordt individueel beoordeeld op je specifieke individuele bijdrage aan de realisering van de film(s).

In elke eindexamenfilm liggen er voor een cinematografer drie te onderscheiden professionele opgaven:

- decoupage of plan van aanpak voordat het productieproces in de opnamefase is, waarbij de regievisie sturend is voor het beeldconcept.
- het leidinggeven tijdens de opnameperiode aan het cinematography department ten einde beeld te realiseren dat verwerkt kan worden tot een coherente film, waarbij de student het beeld bepaalt in overleg met andere disciplines.
- het corrigeren van beeld in de eindfase van het productieproces, zodat er een beeld ontstaat dat voldoet aan de eisen van een professioneel verteld verhaal.

In elke eindexamenfilm liggen er voor een gaffer de volgende professionele opgaven:

- het samenstellen van het lichtpakket en de logistieke voorbereiding voor een productie in overleg met de cinematografer.
- het leidinggeven aan belichters tijdens de opname periode en de logistiek consequenties van de licht afdeling verzorgen.

Leerdoelen

- de student laat zien dat hij/zij op het vereiste niveau als cinematografer aan een professioneel filmproject kan bijdragen.
- bovendien laat de student zien dat hij ook in de rol van gaffer bij kan dragen aan de realisatie van eindexamenfilm.

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen
4. Samenwerkend vermogen
5. Vermogen tot groei en vernieuwing
6. Organiserend en ondernemend vermogen
7. Communicatief vermogen

Beoordeling

De student wordt beoordeeld op de volgende aspecten:

- Preproductie (18 EC):
 - Technische voorbereiding

- Inhoudelijke voorbereiding
- Organisatie van het werk
- Omgaan met de crew (bij het voorbereiden)
- Omgaan met externen (idem)
- Punctualiteit (nakomen afspraken)
- Draaiperiode (26 EC):
 - Inhoudelijke en technische keuzes
 - Omgaan met de crew op de set
- Viewing rushes (1 EC)
 - Het bekijken van het geschoten materiaal met de camera coach
- Postproductie (2 EC):
 - Inhoudelijke en technische keuzes grading
 - Communicatie tijdens de grading
- Evaluatie (2 EC):
 - Aanwezigheid en actieve participatie bij de evaluaties (voorwaarde)
 - Individueel leerverslag
- AC/Gaffer (fictie) (2 EC)
 - Het camera assisteren en/of het gaffer zijn bij een eindexamen fictie film.

Studiebelasting
51 EC (1428 uur)

Artiestiek onderzoek

Algemene typering en inhoud

Je doet gedurende de opleiding geregeld artistiek onderzoek, bijvoorbeeld bij de voorbereiding op de gemeenschappelijke oefeningen. Dat onderzoek staat dan ten dienste van het project. Deze keer draait het om de verdieping van een aspect van het filmvak dat in de loop van de studie bij jou tot een bijzondere fascinatie heeft geleid of iets dat voor jou te veel onderbelicht is gebleven. Het is dus een gelegenheid voor je om

- zelfstandig een persoonlijke fascinatie of interesse gericht te onderzoeken,
- het eigen vakgebied daarbij te gebruiken als onderzoeksmethode (bijvoorbeeld de cinematografer gebruikt cinematography als instrument voor onderzoek),
- of een vorm van zelfonderzoek te doen: wie ben ik als kunstenaar/maker?

Artiestiek onderzoek hoeft niet per se meetbaar, reproduceerbaar of opgezet zijn volgens de regels van wetenschappelijk onderzoek (vraag – hypothese – toets – conclusie). Artiestiek onderzoek moet vooral van waarde zijn voor het artistieke proces of de artistieke ontwikkeling van de maker.

Je hebt al in het derde jaar nagedacht over het onderwerp en een globale opzet en aanpak voor het artistieke onderzoek gemaakt.

Leerdoel

- Je laat zien in staat te zijn vanuit persoonlijke fascinatie of interesse een aspect van het filmvak artistiek te onderzoeken.

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen
5. Vermogen tot groei en vernieuwing

6. Organiserend en ondernemend vermogen

Onderwijsvorm
Zelfstandig werken

Docent / begeleider
Mick van Rossum

Toets

In de onderzoeksopzet geef je aan op welke wijze het onderzoek en de resultaten gepresenteerd worden. Daar zijn verschillende mogelijkheden voor, bijvoorbeeld:

- schriftelijk verslag (scriptie)
- mondelinge presentatie, ondersteund door bijvoorbeeld een PowerPoint presentatie
- mondelinge presentatie, ondersteund door en in combinatie met een poster
- mondelinge presentatie / korte lezing / publiek experiment o.i.d.
- videobrief / video-essay
- film/clip
- geluidswerk (evt met schriftelijke of mondelinge vorm van toelichting)
- blog/omgekeerde blog
- iBook
- ...

Beoordeling

Het onderzoek wordt beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:

- zijn het onderwerp en de onderzoeksvraag relevant?
- passen de opzet en de onderzoeksmethode voldoende bij de aard van het onderzoek en de onderzoeksvraag?
- heeft het onderzoek voldoende (theoretische) diepgang?
- reflecteert de conclusie voldoende op de onderzoeksvraag?
- is het verslag of de presentatie helder opgebouwd (structuur)?
- is het verslag of de presentatie helder en in goed Nederlands verwoord (spelling, grammatica en taalgebruik)?

Studiebelasting
4 EC (112 uur)

Commercials II

Voor wie
Alle afstudeerrichtingen

Algemene typering en inhoud

Aan het einde van het vierde jaar wordt gestart met het maken van een commercial als gemeenschappelijke oefening. De Cinematography studenten zijn leidend in het samenstellen van hun crew; ze kunnen hiervoor een eigen keuze maken, zolang deze maar uit studenten bestaan van de filmacademie. Ook kunnen ze kiezen om de commercial zelf te regisseren. De oefening wordt met twee rol 35mm opgenomen en intensief begeleid door specialisten uit de reclame- en commercialwereld. Voorafgaande aan de opnamen vindt een aantal lessen plaats waarin de totstandkoming van een commercial wordt besproken. Hoe verloopt het traject vanaf het moment dat een klant zijn product wil promoten en besluit om een commercial te laten maken tot en met het moment waarop wij de commercial in de bioscoop of op de televisie te

zien krijgen. Aan het einde van het blok worden de commercials vertoond aan en beoordeeld door specialisten uit de beroepspraktijk.

Leerdoelen

- het maken van een commercial op 35mm met een lengte van 45 seconden in 2 draaidagen
- draaien op 35mm
- camera-assistentie/licht op 35mm bij elkaars projecten

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen
4. Samenwerkend vermogen
5. Vermogen tot groei en vernieuwing
6. Organiserend en ondernemend vermogen
7. Communicatief vermogen

Toets

- het gemaakte werk (de commercial)
- individueel leer/reflectieverslag

Beoordeling

- Een positieve beoordeling voor het gemaakte werk
- Een voldoende voor het (tijdig ingeleverde) verslag

Studiebelasting

3 EC (84 uur)

